

AGENTSCHAP UITBETALING GROEIPAKKET

Beslissing Geschillencommissie nr. 2023/124 van 20 oktober 2023

INLEIDENDE SAMENVATTING

Schooltoeslag – Pedagogische voorwaarden – Ongewettigde afwezigheden

Verwerende partij vordert de selectieve participatietoeslag (schooltoeslag) voor het kind ten bedrage van 970,80 EUR voor het schooljaar 2021-2022 terug, omdat er niet voldaan zou zijn aan de pedagogische voorwaarden die vooropgesteld worden.

Verzoekster heeft vragen over deze terugvordering. Ze wijst erop dat haar opleiding in april 2021 niet had stopgezet, maar enkel veranderd was van opleiding in Hivset¹ te en dat ze dit telefonisch aan verwerende partij had meegedeeld.

Voor het secundair onderwijs geldt immers dat een leerling beschouwd wordt niet voldoende aanwezig geweest te zijn wanneer de leerling 30 (of meer) halve schooldagen ongewettigd afwezig is geweest tijdens zowel het huidige als het voorafgaande schooljaar (art. 24, 2de lid, 2° Groeipakketdecreet juncto art. 34, § 2 van datzelfde decreet). De school oordeelt zelf soeverein of een afwezigheid gewettigd dan wel ongewettigd is. De informatie krijgt verwerende partij door via een digitale gegevensstroom en deze vormt de authentieke bron voor haar onderzoek (art. 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019 houdende de nadere regels voor de verwerking, de bewaring en de bewijskracht van de elektronische gegevens betreffende de toelagen in het kader van het gezinsbeleid). In casu blijken uit raadpleging van de gegevens van KRING² voor dat er verschillende ongewettigde afwezigheden waren: was tijdens het schooljaar 2020 – 2021 30 halve dagen ongewettigd afwezig en tijdens het schooljaar 2021 – 2022 31 halve dagen ongewettigd afwezig.

De Geschillencommissie stelt vooreerst vast dat niet blijkt te zijn voldaan aan één van de pedagogische voorwaarden om recht te hebben op de schooltoeslag, met name blijkt het aantal schooldagen dat een leerling ongewettigd afwezig kan zijn, te zijn overschreden, zodat de schooltoeslag voor voor het schooljaar 2021-2022 ten bedrage van 970,80 EUR ten onrechte werd toegekend.

Volledigheidshalve merkt de Geschillencommissie nog op dat voor zover er effectief geen sprake zou zijn geweest van ongewettigde afwezigheden tijdens voormelde schooljaren of het aantal ongewettigde afwezigheden voor minstens één van deze schooljaren minder dan 30 halve dagen zou hebben bedragen, verzoekster contact kan opnemen met de onderwijsinstelling voor een eventuele rechtzetting van de officiële gegevens. Op de website van het Departement Onderwijs en Vorming valt onder de rubriek 'Leerplicht, aan- en afwezigheden' ([Leerplicht, aan- en afwezigheden - voor directies en \(vlaanderen.be\)](https://www.vlaanderen.be/leerplicht-aan-en-afwezigheden)) aangaande de schooltoeslag dienaangaande te lezen wat volgt (...)

¹ Domeinschool Maatschappij & Welzijn in Turnhout. Opleidingen in zorg en verpleegkunde in Post-secundair, Se-n-Se, HBO5-Verpleegkunde en Vormingscentrum.

² Kruispunt Informatiestromen Groeipakket.

Opgroeien

Opgroeien
Geschillencommissie Groeipakket
Hallepoortlaan 27
1060 BRUSSEL
opgroeien.be
groeipakket.be/geschillencommissie

OPGROEIEN REGIE
GESCHILLENCOMMISSIE GROEIPAKKET

BESLISSING
NR. 2023/124
20 oktober 2023

REPERTORIUMNR. GC/23/A0301

INZAKE:

- Verzoekster -

TEGEN :

.....;

- Verwerende partij –

1. Over het procedureverloop:

Gelet op het verzoek dat door verzoekster bij de Geschillencommissie Groeipakket¹ werd ingediend, per e-mail d.d. 11 augustus 2023, gericht tegen de beslissing van verwerende partij d.d. 29 juni 2023;

¹ Bij de bepalingen van artikel 104, 1^e lid van het Groeipakketdecreet werd er bij Kind en Gezin (Opgroeien Regie) een geschillencommissie ingericht. In toepassing van het 2^e lid van voormeld artikel kan er tegen de

Gelet op de beslissing van de Geschillencommissie d.d. 24 augustus 2023 waarbij aan verzoekster de ontvankelijkheid van het verzoek werd meegedeeld;

Gelet op het feit dat beide partijen behoorlijk in kennis werden gesteld dat zij hun belangen op de zitting van 20 oktober 2023 kunnen komen verdedigen of zich daarbij door een raadsman of een gemachtigde kunnen laten vertegenwoordigen;

Gelet op het feit dat noch de verzoekster, noch de verwerende partij, aanwezig zijn op de zitting van 20 oktober 2023 of zich hebben laten vertegenwoordigen;

Er werden geen leden van de Geschillencommissie gewraakt.

2. Over de feiten van de zaak:

De verzoekster is gehuwd met de en het gezin woont in Verwerende partij vordert de selectieve participatietoelage (schooltoeslag) voor het kind ten bedrage van 970,80 EUR voor het schooljaar 2021-2022 terug, omdat er niet voldaan zou zijn aan de pedagogische voorwaarden die vooropgesteld worden.

Verzoekster heeft vragen over deze terugvordering. Ze wijst erop dat haar opleiding in april 2021 niet had stopgezet, maar enkel veranderd was van opleiding in Hivset² te en dat ze dit telefonisch aan verwerende partij had meegedeeld.

3. Standpunt van verzoekster:

Bij verzoek d.d. 11 augustus 2023 formuleert verzoekster haar grieven als volgt:

"(...) Graag wil ik beroep doen op het onverschuldigde bedrag van 970,80 euro op basis van mijn dochter Nadat ik telefonisch contact hebt genomen met de klantenservice van betreffende schooljaar 2021, ze gaven aan dat gestopt was met haar opleiding in april 2021 maar dat was niet het geval ze was enkel van opleiding veranderd en begon haar opleiding in april 2021 op Hivset te..... Zou er gekeken worden op basis van de informatie waarom dit bedrag terug betaald moet worden. (...)"

4. Standpunt van verwerende partij:

4.1. Beslissing van verwerende partij d.d. 29 juni 2023:

beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan na afloop van de termijn waarin hij op basis van dit decreet een beslissing moet nemen (met uitzondering van de in het 3e lid bepaalde uitzonderingen), alleen beroep worden ingesteld bij deze geschillencommissie.

² Domeinschool Maatschappij & Welzijn in **Turnhout**. Opleidingen in zorg en verpleegkunde in Post-sekundair, **Se-n-Se**, HBO5-Verpleegkunde en Vormingscentrum.

Verwerende partij deelde per brief d.d. 29 juni 2023 mee aan verzoekster dat het recht op Groeipakket voor de periode van 09/2021 tot 11/2022 opnieuw werd onderzocht. Het bedrag van het Groeipakket waarop zij voor de maand november 2022 voor nog recht had (236,43 EUR), zou worden verrekend met het bedrag van de schooltoeslag 2021-2022 die zij voor..... ten onrechte zou ontvangen hebben (970,80 EUR). Het resterende bedrag van 734,37 EUR zou a rata van 10% worden ingehouden op de volgende betalingen.

4.2. Standpunt van verwerende partij d.d. 24 augustus 2023 zoals bezorgd aan het secretariaat van de Geschillencommissie:

“(...) Ik kan enkel maar vaststellen dat de communicatie in dit dossier enigszins mismeeesterd is waardoor de ware toedracht van de terugvordering niet werd toegelicht in de terugvordering (enkel de reden van bijbetaling die achter de verrekening ligt, zie bijlage).

De selectieve participatietoeslag voor het schooljaar 2021-2022 werd teruggevorderd omdat niet voldaan was aan de pedagogische voorwaarde die vooropgesteld worden.

Voor het secundair onderwijs geldt immers dat een leerling niet geacht is voldoende aanwezig geweest te zijn wanneer de leerling 30 (of meer) halve schooldagen ongewettigd afwezig is geweest tijdens zowel het huidige als het voorafgaande schooljaar (art. 24, 2de lid, 2° Groeipakketdecreet van 2018 juncto art. 34, § 2 van datzelfde decreet). De school oordeelt zelf soeverein of een afwezigheid gewettigd dan wel ongewettigd is. De informatie krijgen wij door via een digitale gegevensstroom en deze vormt de authentieke bron voor ons onderzoek (art. 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019 houdende de nadere regels voor de verwerking, de bewaring en de bewijskracht van de elektronische gegevens betreffende de toelagen in het kader van het gezinsbeleid). Het kind in kwestie was tijdens het schooljaar 2020 – 2021 30 halve dagen ongewettigd afwezig en het schooljaar waarvoor de terugvordering werd opgemaakt, 2021 – 2022, 31 halve dagen. Derhalve lijkt de terugvordering mij volledig terecht te meer omdat moeder over deze voorwaarden werd geïnformeerd in de SEPAR01-brieven die bij de toekenning van de schooltoeslag over de schooljaren in kwestie werden verstuurd (zie bijlagen). (...).”

4.3. Per e-mail d.d. 6 oktober 2023 bezorgde de verwerende partij op verzoek van het secretariaat van de Geschillencommissie de volgende aanvullende informatie inzake het desgevallend afzien van terugvordering:

“(...) Uiteraard. We hebben hen gewezen op die mogelijkheid in de terugvorderingsbrief maar dan moeten ze de vraag ook effectief stellen. (...).”

4.4. Per e-mail d.d. 11 oktober 2023 bezorgde de verwerende partij op verzoek van het secretariaat van de Geschillencommissie de volgende aanvullende informatie aangaande het ingeschreven zijn in dezelfde onderwijsinstelling:

“(...) Het antwoord op die vraag doet er helemaal niet toe: het kind was doorlopend ingeschreven dus het ligt in elk geval daar niet aan. Het ligt gewoon aan de ongewettigde afwezigheden. De inschrijvingen voor het schooljaar 2021: 01/9/2021 tot 07/11/2021, 08/11/2021 tot 31/01/2022 en 01/02/2022 – open eind. (...).”

5. Beoordeling in rechte:

5.1. Toepasselijke bepalingen

Situering schooltoeslag

De selectieve participatietoeslag, ook schooltoeslag genoemd, kan vanaf het schooljaar 2019-2020 toegekend worden op basis van het Groeipakketdecreet. Het betreft een overheveling van de schooltoelagen vanuit het departement Onderwijs.

Om recht te hebben op de schooltoeslag dient te zijn voldaan aan een aantal voorwaarden.

Aldus bepaalt artikel 24 Groeipakketdecreet de toekenningsvoorwaarden voor de schooltoeslag:

“Een jaarlijkse selectieve participatietoeslag leerling, waarvan het bedrag is bepaald in hoofdstuk 4 van deze titel, wordt toegekend aan de leerling die aan al de volgende voorwaarden voldoet:

1° de leerling heeft de Belgische nationaliteit, of de leerling van wie het bewijs niet geleverd wordt dat hij de Belgische nationaliteit bezit, is toegelaten of gemachtigd om in het Rijk te verblijven of er zich te vestigen overeenkomstig de wet van 15 december 1980 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen;

2° de pedagogische voorwaarden, vermeld in hoofdstuk 2 van deze titel;

3° de financiële voorwaarden, vermeld in hoofdstuk 3 van deze titel.

De Vlaamse Regering kan algemene vrijstellingen van het eerste lid, 1°, bepalen.

De Vlaamse Regering bepaalt de nadere regels met betrekking tot de selectieve participatietoelagen leerling.”

Artikel 25 Groeipakketdecreet bepaalt verder de referentiedatum om het recht op de schooltoeslag te onderzoeken vanaf het schooljaar 2020-2021:

“Om de toestand van het gezin waartoe de rechthebbende leerling behoort te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op 31 augustus voorafgaand aan het schooljaar in kwestie.

Om de nationaliteit en de woonplaats van de rechthebbende leerling die niet gekwalificeerd is als een rechtgevend kind als vermeld in artikel 8 te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op 31 augustus voorafgaand ~~van~~ aan het schooljaar in kwestie.

Om de pedagogische toestand te bepalen, wordt bij de toepassing van dit decreet rekening gehouden met de toestand op de laatste schooldag van juni van het schooljaar in kwestie.”

In casu is verwerende partij bij betwiste beslissing d.d. 29 juni 2023 overgegaan tot terugvordering van de schooltoeslag voor voor het schooljaar 2021-2022, daar zij tijdens het schooljaar 2020 – 2021 30 halve dagen ongewettigd afwezig was en het schooljaar 2021 – 2022 eveneens 31 halve dagen afwezig was (art. 24, 2de lid, 2° Groeipakketdecreet juncto art. 34, § 2 van datzelfde decreet).

Aangezien de betwisting tussen de partijen zich derhalve toespitst op de pedagogische voorwaarden, wordt daarom hierna enkel ingegaan op de pedagogische voorwaarden (art. 24, 1^e lid, 2° Groeipakketdecreet).

Pedagogische voorwaarden: relevante decretale bepalingen

In het Groeipakketdecreet wordt inzake de pedagogische voorwaarden een onderscheid gemaakt naargelang het kind kleuteronderwijs, lager onderwijs of secundair onderwijs volgt.

Aangezien het verzoek van verzoekster is gericht tegen de terugvorderingsbeslissing betreffende, die schoolgaand was in het secundair onderwijs, worden hierna specifiek de pedagogische voorwaarden voor leerlingen in het secundair onderwijs geciteerd. De voorwaarden zijn evenwel vrij gelijklopend voor het lager onderwijs en kleuteronderwijs.

De pedagogische voorwaarden houden in dat de leerling moet ingeschreven zijn in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling, voldoende aanwezig moet zijn en nog steeds ingeschreven dient te zijn op 30 juni van het betreffende schooljaar.

- **Voor het secundair onderwijs zijn deze voorwaarden als volgt bepaald in het Groeipakketdecreet:**

Artikel 32 Groeipakketdecreet bepaalt:

“Een selectieve participatietoelage secundair onderwijs kan worden toegekend aan een rechthebbende leerling als vermeld in artikel 24, die is ingeschreven in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling voor secundair onderwijs of aan een rechthebbende leerling die de leertijd zoals bedoeld in het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap volgt in een door de Vlaamse Regering erkend centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen.”

Artikel 34 Groeipakketdecreet bepaalt:

*“§1. Aan een rechthebbende leerling als vermeld in artikel 24, wordt geen selectieve participatietoelage secundair onderwijs toegekend in een van de volgende gevallen:
1° in het schooljaar in kwestie is hij niet ingeschreven in een onderwijsinstelling of centrum als vermeld in artikel 32;
2° hij is ongewettigd afwezig geweest;
3° tijdens het schooljaar uiterlijk 21 kalenderdagen na de datum van uitschrijving uit een instelling voor secundair onderwijs of uit de leertijd in een centrum zoals bedoeld in artikel 32 is hij niet opnieuw ingeschreven in een instelling voor secundair onderwijs of in de leertijd in een centrum zoals bedoeld in artikel 32.*

In afwijking van het eerste lid, 3°, behoudt de rechthebbende leerling in het secundair onderwijs die op 30 juni van het schooljaar in kwestie niet langer ingeschreven is in een instelling voor secundair onderwijs of een centrum zoals bedoeld in artikel 32, zijn toelage, op voorwaarde dat hij in de loop van dat schooljaar zijn kwalificatie behaalde.

§ 2. Een leerling wordt tijdens een schooljaar geacht niet voldoende aanwezig te zijn als de leerling gedurende het schooljaar in kwestie 30 al dan niet gespreide halve schooldagen ongewettigd afwezig is geweest tijdens de lessen in de erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling voor voltijds gewoon of buitengewoon secundair onderwijs, en/of het werkplekleren dat deel uitmaakt van de opleiding in de periode van 1 september tot en met 30 juni, en als hij gedurende het schooljaar dat voorafgaat aan het schooljaar in kwestie 30, al dan niet gespreide halve schooldagen ongewettigd afwezig is geweest tijdens de lessen in de erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling voor voltijds gewoon of buitengewoon secundair onderwijs of de erkende, gefinancierde of gesubsidieerde onderwijsinstelling voor gewoon of buitengewoon basisonderwijs, en/of het werkplekleren dat deel uitmaakt van de opleiding in de periode van 1 september tot en met 30 juni.

§ 3. Een leerling in het secundair onderwijs en het deeltijds leerplichtonderwijs wordt geacht aanwezig te zijn wanneer deze tijdens de lessen of het werkplekleren daadwerkelijk aanwezig is of niet ongewettigd afwezig is.

Een leerling is ongewettigd afwezig wanneer deze problematisch afwezig is, zoals bedoeld in het besluit van de Vlaamse Regering van 16 september 1997 betreffende de controle op de inschrijvingen van leerlingen in het secundair onderwijs of in het stelsel van leren en werken.

In afwijking van het tweede lid is een leerling die met een erkende leerovereenkomst of -verbintenis in het kader van de leertijd een opleiding volgt in een erkend en gesubsidieerd centrum voor vorming van zelfstandigen en kleine en middelgrote ondernemingen, onwettig afwezig wanneer deze problematisch afwezig is als vermeld in de uitvoeringsreglementering aangenomen door de Vlaamse Regering in het kader van de leertijd krachtens artikelen 58 en 59 van het decreet van 10 juli 2008 betreffende het stelsel van leren en werken in de Vlaamse Gemeenschap.

§ 4. In afwijking van paragraaf 2 bepaalt de Vlaamse Regering het aantal halve schooldagen dat een leerling in het voltijds secundair onderwijs maximaal per schooljaar ongewettigd afwezig mag zijn, wanneer de onderwijsinstelling in kwestie overeenkomstig artikel 8 van het besluit van de Vlaamse Regering van 31 augustus 2001 houdende de organisatie van het schooljaar in het secundair onderwijs, over een afwijkende uurregeling beschikt.”

- **De memorie van toelichting verstrekt de volgende toelichting bij de voormelde artikelen 32 en 34 Groeipakketdecreet:**

Betreffende artikel 32 Groeipakketdecreet:

“Dit artikel bepaalt in welke secundaire scholen of welke centra leerlingen zich moeten inschrijven om een selectieve participatietoeslag te krijgen. Er kan opnieuw verwezen worden naar de toelichting onder artikel 26.

(...)”

Betreffende artikel 34 Groeipakketdecreet:

“Net zoals het belangrijk is om leerlingen in het lager onderwijs van bij de start van het schooljaar op de schoolbanken te krijgen en te houden (cf. artikel 30), geldt dit des te meer voor leerlingen in het secundair onderwijs, met inbegrip van leerlingen in het stelsel leren en werken.

Ten eerste dient de leerling uiteraard ingeschreven te zijn (en te blijven voor het ganse schooljaar). Ten tweede mag de leerling niet te vaak ongewettigd afwezig zijn geweest. Dit wordt vastgesteld aan de hand van artikel 16, §§ 1, 2° tot en met 3 Decreet Studiefinanciering.

Ten derde moet de leerling die is uitgeschreven uiterlijk vijftien kalenderdagen⁸ na de datum van uitschrijving in het secundair onderwijs opnieuw zijn ingeschreven in het secundair onderwijs of in de leertijd in een centrum zoals bedoeld in artikel 32. In afwijking hiervan behoudt de leerling in het

secundair onderwijs die op 30 juni van het schooljaar in kwestie niet langer ingeschreven is zijn toelage, op voorwaarde dat de leerling in de loop van dat schooljaar zijn kwalificatie reeds behaald had.

Het sanctioneringsmechanisme van het lager onderwijs is bijgevolg ook van toepassing in het secundair onderwijs.

(...)"

De memorie van toelichting betreffende artikel 30 waarnaar in de voorgaande passages wordt verwezen, bepaalt als volgt:

"Het is belangrijk om kinderen meteen bij de start van het schooljaar op de schoolbanken te krijgen én hen daar te houden. De selectieve participatietoelage speelt hierin een rol van betekenis, net zoals voorheen de schooltoelage deed, door het recht op de selectieve participatietoelage te koppelen aan enerzijds de schoolinschrijving en anderzijds de voldoende aanwezigheid. De leerling dient telkens aan beide voorwaarden te voldoen. (...)"

Administratieve praktijk

- **Elektronische gegevensuitwisseling:**

De elektronische gegevensuitwisseling tussen het departement Onderwijs en de uitbetalingsactoren, die de uitbetalingsactoren toelaat het recht op de schooltoelage automatisch te onderzoeken zonder een aanvraag van het gezin, is als volgt bepaald in het Groeipakketdecreet:

Artikel 36 Groeipakketdecreet:

"§1. Om het recht op en het bedrag van een selectieve participatietoelage in het secundair onderwijs vast te stellen, meldt het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming aan Kind en Gezin:

1° welke leerlingen in welk structuuronderdeel zijn ingeschreven in een onderwijsinstelling of een centrum als vermeld in artikel 32;

2° de datum van inschrijving;

3° de datum van eventuele uitschrijving;

4° welke leerlingen ongewettigd afwezig zijn geweest als vermeld in artikel 34, § 2 tot en met § 4.

§2. Kind en Gezin meldt aan het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming het aantal kinderen dat selectieve participatietoelagen secundair onderwijs ontvangt.

§3. De Vlaamse Regering bepaalt de wijze waarop de gegevens, vermeld in paragraaf 1 en 2, moeten worden meegedeeld. De Vlaamse Regering bepaalt ook welke instellingen aan Kind en Gezin moeten melden dat een leerling een interne leerling is en de wijze waarop ze dat moeten melden."

De memorie van toelichting betreffende artikel 36 Groeipakketdecreet verstrekt daarbij de volgende toelichting:

"Dit artikel bepaalt welke gegevens het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming moet meedelen aan Kind en Gezin, teneinde te kunnen nagaan of de leerling aan de decretale pedagogische voorwaarden van de selectieve participatietoelage secundair onderwijs voldoet en op welk bedrag een leerling recht heeft.

De uitbetalingsactoren zullen wat betreft de pedagogische gegevens, en de gegevens betreffende welke leerlingen in het 3de leerjaar van de 3de graad voltijds technisch of beroepssecundair zitten, en welke leerlingen secundair onderwijs en welke leerlingen het stelsel leren en werken volgen enkel rekening houden met de informatie die door het Vlaams Ministerie van Onderwijs en Vorming wordt bezorgd aan Kind en Gezin.

(...)”

- **Administratieve onderrichtingen:**

Uit de Toelichtingsnota nr. 13 d.d. 29.01.2021 betreffende vaststelling en betaling van de selectieve participatietoelage (schooltoelage) vanaf het schooljaar 2020-2021 van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket blijken de volgende administratieve onderrichtingen voor de uitbetalingsactoren inzake de wijze waarop zij het recht op de schooltoelage dienen vast te stellen aan de hand van de elektronische gegevens van het departement Onderwijs:

*“(…) Om na te gaan of de leerling onderwijs volgt in een door de Vlaamse Gemeenschap erkende, gefinancierde, of gesubsidieerde onderwijsinstelling kunnen de uitbetalingsactoren zich **enkel** baseren op de gegevens van Onderwijs. Als de gegevens uit de flux afkomstig van Onderwijs betwist worden, kan het dossier enkel aangepast worden op basis van verbeterde gegevens meegedeeld door Onderwijs. De uitbetalingsactoren dienen anomalieën dienaangaande te signaleren aan het team Kring.info@kindengezin.be.”*

“2.3. Secundair Onderwijs en leerlingen van de opleiding verpleegkunde in het hoger beroepsonderwijs (HBO5-verpleegkunde)

De rechthebbende leerling in het secundair onderwijs en HBO5-verpleegkunde moet voldoen aan de volgende voorwaarden:

- *ingeschreven zijn in secundair onderwijs of in HBO5-verpleegkunde;*
- *gerechtigd zijn om secundair onderwijs of HBO5-verpleegkunde te volgen;*
- *leeftijdsvoorwaarde: ≤ 22 jaar in het schooljaar; in het schooljaar 2020/2021 is dat ≤ 22 jaar voor of op 31 augustus 2021.*

Uitzondering: er geldt geen leeftijdsgrens voor rechthebbende leerlingen die onderwijs volgen in het buitengewoon secundair onderwijs of die HBO5-verpleegkunde volgen;

- *voldoende aanwezig zijn in het lopende en voorafgaande schooljaar, d.w.z. minder dan 30, al dan niet gespreide, halve schooldagen ongewettigd afwezig per schooljaar;*
- *bij verandering van school in de loop van het schooljaar, mag er niet meer dan 15 kalenderdagen verschil zijn tussen de uitschrijving in de vroegere school en de inschrijving in de nieuwe school.*

Indien de leerling 2 schooljaren op rij meer dan 29 halve dagen per schooljaar ongewettigd afwezig was op school wordt de schooltoelage voor het 2^e schooljaar teruggevorderd. Echter wanneer de leerling op 30 juni 2021 niet meer ingeschreven is in een instelling voor secundair onderwijs, maar in de loop van het schooljaar 2020/2021 zijn kwalificatie behaalde, behoudt hij zijn recht op schooltoelage voor het schooljaar 2020/2021. (...)

2.3.1. Gegevensvergaring in de automatische procedure en in de manuele alarmbelprocedure

De inschrijving in het secundair onderwijs of HBO5-verpleegkunde blijkt uit de (maandelijke) dump Inschrijvingen van “Onderwijs”, alsook uit de schoollnschrijvingen_Attest17 tot 25 jaar.

Uit deze dump van Onderwijs zal ook blijken of de leerling bij verandering van school in de loop van het schooljaar tijdig (binnen 15 kalenderdagen) opnieuw ingeschreven is in een andere school. Als de leerling ingeschreven is dient ook te worden aangenomen dat hij gerechtigd is om secundair onderwijs te volgen.

Of de leerling voldoende aanwezig was op school blijkt uit de consultatiestroom “Aanwezigheden” van Onderwijs. Via de dump & consultatiestroom van Onderwijs worden de problematische afwezigheden meegedeeld. (...).”

5.2. Toepassing in casu

De selectieve participatietoeslag (schooltoeslag) voor werd voor het schooljaar 2021-2022 teruggevorderd, omdat er niet voldaan was aan de pedagogische voorwaarden die vooropgesteld worden.

Voor het secundair onderwijs geldt immers dat een leerling beschouwd wordt niet voldoende aanwezig geweest te zijn wanneer de leerling 30 (of meer) halve schooldagen ongewettigd afwezig is geweest tijdens zowel het huidige als het voorafgaande schooljaar (art. 24, 2de lid, 2° Groeipakketdecreet juncto art. 34, § 2 van datzelfde decreet). De school oordeelt zelf soeverein of een afwezigheid gewettigd dan wel ongewettigd is. De informatie krijgt verwerende partij door via een digitale gegevensstroom en deze vormt de authentieke bron voor haar onderzoek (art. 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019 houdende de nadere regels voor de verwerking, de bewaring en de bewijskracht van de elektronische gegevens betreffende de toelagen in het kader van het gezinsbeleid). In casu blijken uit raadpleging van de gegevens van KRING³ voordat er verschillende ongewettigde afwezigheden waren:was tijdens het schooljaar 2020 – 2021 30 halve dagen ongewettigd afwezig en tijdens het schooljaar 2021 – 2022 31 halve dagen ongewettigd afwezig.

Verwerende partij acht deze terugvordering terecht en verwijst naar het feit dat de moeder over deze voorwaarden werd geïnformeerd in de brieven die bij de toekenning van de schooltoeslag over de schooljaren in kwestie werden verstuurd.

Verzoekster heeft vragen over deze terugvordering. Ze wijst erop dat haar opleiding in april 2021 niet had stopgezet, maar enkel veranderd was van opleiding naar Hivset⁴ te Turnhout en dat ze dit telefonisch aan verwerende partij had meegedeeld.

De Geschillencommissie stelt vooreerst vast dat niet blijkt te zijn voldaan aan één van de pedagogische voorwaarden om recht te hebben op de schooltoeslag, met name blijkt het aantal schooldagen dat een leerling ongewettigd afwezig kan zijn, te zijn overschreden, zodat de schooltoeslag voor voor het schooljaar 2021-2022 ten bedrage van 970,80 EUR ten onrechte werd toegekend.

Volledigheidshalve merkt de Geschillencommissie nog op dat voor zover er effectief geen sprake zou zijn geweest van ongewettigde afwezigheden tijdens voormelde schooljaren of het aantal ongewettigde afwezigheden voor minstens één van deze schooljaren minder dan 30 halve dagen zou hebben bedragen, verzoekster contact kan opnemen met de onderwijsinstelling voor een eventuele rechtzetting van de officiële gegevens. Op de website van het Departement Onderwijs en Vorming valt onder de rubriek 'Leerplicht, aan- en afwezigheden' (Leerplicht, aan- en afwezigheden - voor directies en (vlaanderen.be)) aangaande de schooltoeslag dienaangaande te lezen wat volgt (door de Geschillencommissie toegevoegde onderlijning):

“Terugvorderen schooltoeslag

³ Kruispunt Informatiestromen Groeipakket.

⁴ Domeinschool Maatschappij & Welzijn in Turnhout. Opleidingen in zorg en verpleegkunde in Postsecundair, **Se-n-Se**, HBO5-Verpleegkunde en Vormingscentrum.

Zodra een leerling met een schooltoeslag twee schooljaren op rij 30 of meer B-codes heeft op één schooljaar, leidt dat tot een terugvordering van de schooltoeslag. Het kan er ook toe leiden dat een aanvraag voor een schooltoeslag geweigerd wordt.

Het CLB wijst op de sanctie tijdens de leerlingenbegeleiding. In een terugvorderingsbrief staat altijd vermeld, dat ouders bezwaar kunnen indienen als de terugvordering volgens hen onterecht is. De ouders kunnen dan bij de school een rechtzetting van de afwezigheidscodes bespreken.

De Geschillencommissie merkt op dat in de terugvorderingsbrief van de verwerende partij van 29 juni 2023 niet verwezen wordt naar de relevante bepalingen inzake het recht op de schooltoeslag.

Verwerende partij deelt bij e-mail d.d. 24 augustus 2023 mee aan het secretariaat van de Geschillencommissie: *“Ik kan enkel maar vaststellen dat de communicatie in dit dossier enigszins mismesterd is waardoor de ware toedracht van de terugvordering niet werd toegelicht in de terugvordering (enkel de reden van bijbetaling die achter de verrekening ligt, zie bijlage).*

De selectieve participatietoeslag voor het schooljaar 2021-2022 werd teruggevorderd omdat niet voldaan was aan de pedagogische voorwaarde die vooropgesteld worden.

Voor het secundair onderwijs geldt immers dat een leerling niet geacht is voldoende aanwezig geweest te zijn wanneer de leerling 30 (of meer) halve schooldagen ongewettigd afwezig is geweest tijdens zowel het huidige als het voorafgaande schooljaar (art. 24, 2de lid, 2° Groeipakketdecreet van 2018 juncto art. 34, § 2 van datzelfde decreet). De school oordeelt zelf soeverein of een afwezigheid gewettigd dan wel ongewettigd is. De informatie krijgen wij door via een digitale gegevensstroom en deze vormt de authentieke bron voor ons onderzoek (art. 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 19 juli 2019 houdende de nadere regels voor de verwerking, de bewaring en de bewijskracht van de elektronische gegevens betreffende de toelagen in het kader van het gezinsbeleid). Het kind in kwestie was tijdens het schooljaar 2020 – 2021 30 halve dagen ongewettigd afwezig en het schooljaar waarvoor de terugvordering werd opgemaakt, 2021 – 2022, 31 halve dagen. Derhalve lijkt de terugvordering mij volledig terecht te meer omdat moeder over deze voorwaarden werd geïnformeerd in de SEPARO1-brieven die bij de toekenning van de schooltoeslag over de schooljaren in kwestie werden verstuurd.”

De Geschillencommissie wijst erop dat verwerende partij de motivering beter had moeten preciseren, zodat de verzoekster duidelijk zou begrepen hebben waarom er geen schooltoeslag kon toegekend worden.

Er wordt hierbij verwezen naar de verplicht op te nemen vermeldingen in een beslissing tot terugvordering van onverschuldigd betaalde gezinstoelagen:

Artikel 90 Groeipakketdecreet:

“ De beslissingen tot terugvordering van onverschuldigd betaalde bedragen moeten, naast de vermeldingen, vermeld in artikel 89, de volgende aanduidingen bevatten:

1° de vaststelling dat er onverschuldigde bedragen zijn betaald;

2° het totale onverschuldigde bedrag dat is betaald, en de berekeningswijze ervan;

3° de inhoud en de refertes van de bepalingen in strijd waarmee de betalingen zijn gedaan;

4° de verjaringstermijn die van toepassing is;

5° in voorkomend geval, de mogelijkheid voor de uitbetalingsactor om van de terugvordering van onverschuldigd betaalde bedragen af te zien en de procedure die daarvoor moet worden gevolgd;

6° de mogelijkheid om een met redenen omkleed voorstel tot terugbetaling in schijven voor te leggen.

Als de beslissing de vermeldingen, vermeld in artikel 89, eerste lid, niet bevat, gaat de termijn om beroep in te stellen bij de geschillencommissie pas in vier maanden na de kennisgeving van de beslissing.”

5.3. Afzien van terugvordering

5.3.1. Regelgeving met betrekking tot het afzien van terugvordering van onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid

Artikel 103 van het Groeipakketdecreet bepaalt het volgende:

“§1. Onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid worden teruggevorderd, behalve in de gevallen waarin een dergelijke terugvordering wordt uitgesloten door dit decreet, door inhoudingen, verricht door de uitbetalingsactor, overeenkomstig het bepaalde in artikel 1410, §4, van het Gerechtelijk Wetboek, op nog te betalen toelagen in het kader van het gezinsbeleid.

Als de toelage niet teruggevorderd kan worden door middel van inhoudingen, als de betrokkene niet reageert op minimaal twee aanmaningen van de uitbetalingsactor en als hij het afbetalingsplan dat in voorkomend geval is overeengekomen, niet langer uitvoert, vordert de Vlaamse Belastingdienst de onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid terug. De uitbetalingsactor bezorgt de gegevens van de personen bij wie de ten onrechte betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid moeten worden ingevorderd, via het agentschap Opgroeien regie, aan de Vlaamse Belastingdienst.

§2. De uitbetalingsactor kan binnen de voorwaarden, bepaald door de Vlaamse Regering, afzien van de terugvordering van het onverschuldigd betaalde bedrag:

1° in bijzondere, gemotiveerde gevallen of in bepaalde categorieën van gevallen, op voorwaarde dat de schuldenaar te goeder trouw is;

2° als het terug te vorderen bedrag gering is;

3° als blijkt dat de terugvordering onzeker of te duur is in vergelijking met het bedrag dat teruggevorderd moet worden.

(...)”

Artikel 13 van het Besluit van de Vlaamse Regering d.d. 13 juli 2019 tot vaststelling van de nadere regels over de rechten en plichten van begunstigen in hun contacten met uitbetalingsactoren en tot vaststelling van de regels voor de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid - hierna BVR Rechten en plichten genoemd - bepaalt:

“De schuldenaar aan wie een beslissing tot terugvordering van het onverschuldigd betaalde bedrag is meegedeeld, kan bij de uitbetalingsactor, waarbij de schuld is ontstaan, een verzoek indienen om van die terugvordering af te zien. De uitbetalingsactor die dat verzoek ontvangt, stuurt een ontvangstbewijs naar de begunstigde.

Een verzoek, in de zin van het eerste lid, om af te zien van de terugvordering van het onverschuldigd betaalde bedrag kan alleen ingewilligd worden als de schuldenaar voldoet aan de volgende twee voorwaarden:

1° te goeder trouw zijn;

2° zich in een onzekere financiële situatie bevinden.

In het tweede lid, 1°, wordt verstaan onder te goeder trouw: zich in een behartenswaardige positie bevinden.

De minister bepaalt de wijze waarop de goede trouw, vermeld in het tweede lid, 1°, in bijzondere, gemotiveerde gevallen of in bepaalde categorieën van gevallen wordt vastgesteld.

De financiële situatie, vermeld in het tweede lid, 2°, wordt beoordeeld op basis van de bestaansmiddelen van het gezin.

Als de bestaansmiddelen van de schuldenaar en van een eventuele echtgenoot, persoon met wie de schuldenaar wettelijk samenwoont of persoon met wie de schuldenaar een feitelijk gezin vormt opgeteld zijn, wordt een forfaitaire vermindering toegekend voor de echtgenoot, persoon met wie de schuldenaar wettelijk samenwoont of persoon met wie de schuldenaar een feitelijk gezin vormt en voor elk kind van het gezin dat kinderbijslag ontvangt. Het bedrag wordt vergeleken met de minimumgrens van 1128 euro en een maximumgrens die gelijk is aan de minimumgrens van 1128 euro vermenigvuldigd met 1,5. Bevindt de schuldenaar zich onder de minimumgrens dan wordt afgezien van terugvordering. Bevindt de schuldenaar zich boven de maximumgrens dan is afzien van de terugvordering niet mogelijk. Tussen die twee grenzen kan gradueel afgezien worden van de terugvordering van de onverschuldigde betaling. De minister stelt de tussenliggende grenzen vast alsook de graduele terugvordering die op deze basis mogelijk is.

Als bestaansmiddelen, zoals vermeld in het vijfde lid, worden beschouwd alle gelden van welke aard ook waarover het gezin van de schuldenaar beschikt, behalve de toelagen in het kader van het gezinsbeleid en andere gezinsuitkeringen die de schuldenaar zelf en de personen aangeduid in het voorgaande lid ontvangen.

De forfaitaire vermindering uit het zesde lid bedraagt 224 euro en wordt geïndexeerd conform artikel 4, §1, van het Groeipakketdecreet van 2018.

De minister bepaalt op welke wijze de bestaansmiddelen gecontroleerd worden om een onzekere financiële situatie als vermeld in het tweede lid, 2°, vast te stellen.

In het vijfde lid wordt feitelijk gezin gebruikt zoals beschreven in artikel 1, 2°, van het Besluit van de Vlaamse Regering tot vaststelling van de nadere regels voor het toekennen van een sociale toeslag.”

In het Ministerieel besluit van 13 maart 2019 tot uitvoering van voormeld BVR Rechten en Plichten worden de nadere regels over het afzien van de terugvordering van onverschuldigde toelagen bepaald in de artikelen 4 en 5.

Artikel 4 bepaalt:

“Het agentschap berekent, conform de bepalingen in het tweede en derde lid, de tussenliggende grenzen, vermeld in artikel 13, vijfde lid van het besluit van 13 juli 2018 die het mogelijk maken om ten belope van 10, 20, 30, 40, 50, 60, 70, 80 en 90 procent af te zien van de terugvordering van de onverschuldigde betaling.

Eerst wordt het verschil tussen de maximum- en de minimumgrens, vermeld in artikel 13, vijfde lid, van het besluit van 13 juli 2018, bepaald. Daarna wordt dat verschil gedeeld door negen. ·

Het resultaat van de berekening, vermeld in het tweede lid, wordt bij de minimumgrens opgeteld om tot de grens te komen waarop voor 10% van de terugvordering kan afgezien worden. Vervolgens wordt die grens verhoogd met het resultaat, berekend conform het tweede lid, om tot de grens te komen waarop voor 20% van de terugvordering kan afgezien worden. Het agentschap zet deze werkwijze verder tot alle grenzen vermeld in het eerste lid zijn berekend.”

Artikel 5 bepaalt:

“Als de uitbetalingsactor bij ontvangst van een verzoek om van de terugvordering af te zien, een ontvangstbewijs naar de begunstigde stuurt conform artikel 13, eerste lid, van het besluit van 13 juli 2018, voegt hij daarbij een formulier waarop de schuldenaar zijn gezinsinkomen kan aangeven en waarbij hij de nodige bewijsstukken kan voegen.

Op basis van de gegevens op het formulier, vermeld in het eerste lid, beslist de uitbetalingsactor conform artikel 13, vijfde lid, van het voormelde besluit, of hij volledig of gedeeltelijk van de schuld afziet.

Als de bestaansmiddelen die de schuldenaar in het formulier opgeeft, minder bedragen dan de maximumgrens; vermeld in artikel 13, vijfde lid, van het voormelde besluit, worden de bestaansmiddelen van de schuldenaar gecontroleerd door een gezinsinspecteur tijdens een huisbezoek. Die kan dan het duurzame karakter van de onzekere financiële situatie, vermeld in artikel 13, tweede lid, 2°, van het voormelde besluit, vaststellen.

Als de bestaansmiddelen daarentegen de maximumgrens, vermeld in artikel 13, vijfde lid van het voormelde besluit overschrijden, is er geen huisbezoek nodig om de bestaansmiddelen te controleren.

Het agentschap kan praktische en technische richtlijnen uitwerken voor de huisbezoeken waarbij de bestaansmiddelen gecontroleerd worden.”

De meest recente administratieve onderrichtingen zijn terug te vinden in de Toelichtingsnota 19 van 18 mei 2021 – aangepaste versie 26.10.2021 betreffende de vaststelling van de regels voor de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid en de Vlabel-procedure van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket.

In de Toelichtingsnota 19 wordt het volgende bepaald met betrekking tot de terugvordering van onverschuldigde betalingen:

“3.1. Uitgangspunt: alle onverschuldigd betaalde toelagen terugvorderen

Alle onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid worden door de uitbetalingsactoren teruggevorderd, behalve in de gevallen die o.b.v. het Groeipakketdecreet zijn uitgesloten.

(...)

3.5. Inhoudingen aan 10% is de norm

De terugvordering van onverschuldigd betaalde toelagen gebeurt, in eerste instantie, door middel van inhoudingen op de toekomstige toelagen in het kader van gezinsbeleid waarop de ontvanger recht heeft. Zo kan er maar maximaal 10 % van iedere toekomstige toelage aan de ontvanger van de onverschuldigd betaalde toelage van rechtswege worden ingehouden (artikel 1410, §4, lid 1, Gerechtelijk Wetboek). Wanneer in andere deeltiteiten gezinsbijslagen aan de ontvanger worden uitbetaald, dan kan ook daar maar een inhouding ten belope van 10 % worden gevraagd.

Bij bedrog, nalatigheid of verzuim kan 100 % van de later verschuldigde toelagen worden ingehouden (artikel 1410, §4, lid 4 en 5, Gerechtelijk Wetboek). Indien de uitbetalingsactor meer wenst in te houden dan 10 % van iedere toekomstige toelage aan de ontvanger, dan moet dit steeds worden gemotiveerd. Bij deze motivatie houdt de uitbetalingsactor steeds rekening met enerzijds het verlagen van de schuldenlast en anderzijds het doel om de last voor de burger zo laag mogelijk te houden. Zo mogen vervallen maar nog niet uitbetaalde toelagen in het kader van het gezinsbeleid volledig worden aangewend om de ten onrechte uitgekeerde toelagen terug te vorderen (artikel 1410, §4, lid 9, Gerechtelijk Wetboek). Ook op vraag van de ontvanger mag er meer dan 10 % worden ingehouden. Wanneer de uitbetalingsactor overgaat tot inhoudingen, moet dit steeds duidelijk aan de ontvanger worden gecommuniceerd, vooral wanneer er enerzijds op vervallen maar

nog niet uitbetaalde toelagen en anderzijds op toekomstige toelagen wordt ingehouden. Achterstallen mogen aan 100 % worden ingehouden.

Deze inhoudingen worden geschorst of beperkt wanneer de ontvanger kan aantonen dat zijn inkomen lager ligt of lager komt te liggen dan het bestaansminimum en dat dit het gevolg is van de inhoudingen op de toelagen waarop hij recht heeft. Om dit te controleren mogen de uitbetalingsactoren een onderzoek naar de bestaansmiddelen van de ontvanger voeren. Deze inhoudingen worden stopgezet wanneer er bij de arbeidsrechtbank een zaak aanhangig wordt gemaakt. Een klacht bij de Geschillencommissie schort de inhoudingen niet op.

3.6. Afbetalingsplan: maximaal 5 jaar

Indien inhoudingen op toekomstige toelagen in het kader van het gezinsbeleid niet mogelijk zijn, kan de ontvanger via een afbetalingsplan terugbetalen. Dit plan moet steeds in overleg met de ontvanger worden opgemaakt. De hoogte van het bedrag moet zo worden bepaald dat de afbetaling van de schuld maar maximaal vijf jaar in beslag neemt. Een afbetalingsplan dat langer dan vijf jaar duurt, is mogelijk, mits de nodige motivatie waarom het plan langer dan vijf jaar in beslag neemt.”

Bij het ministerieel besluit d.d. 4 november 2022 tot wijziging van het ministerieel besluit van 13 maart 2019 tot uitvoering van het besluit van de Vlaamse Regering van 13 juli 2018 tot vaststelling van de nadere regels over de rechten en plichten van begunstigen in hun contacten met uitbetalingsactoren en tot vaststelling van de regels over de ambtshalve en gedwongen herziening van een beslissing tot toekenning van toelagen in het kader van het gezinsbeleid, wat betreft meldingen in en motivering van een beslissing over toelagen en de voorwaarden om af te zien van terugvordering van onverschuldigde toelagen, wat betreft de vaststelling van de goede trouw, werd een nieuwe invulling gegeven aan het begrip ‘goede trouw’.

Daartoe werd een artikel 3/1 toegevoegd in het MB waarin het volgende bepaald is:

“§1. De goede trouw, vermeld in artikel 13, tweede lid, 1°, van het besluit van 13 juli 2018, wordt vastgesteld door de uitbetalingsactor.

Als het onverschuldigd betaalde bedrag hoger dan 1.000 euro is, legt de uitbetalingsactor de vraag tot vaststelling van de goede trouw voor aan het agentschap voor bindend advies. Het agentschap richt daarvoor een commissie op.

De procedure voor de vaststelling van de goede trouw wordt bepaald door het agentschap.

§2. De vaststelling van de goede trouw, vermeld in paragraaf 1, wordt gedaan op basis van een van de volgende categorieën van behartenswaardigheid:

1° handelingen van natuurlijke personen of rechtspersonen, zonder betrokkenheid van de leden van het feitelijk gezin, waardoor de begunstigde niet als veroorzaker van de terugvorderingen kan worden aangezien;

2° de personen die deel uitmaken van het feitelijk gezin, het rechthebbend of rechtgevend kind, bevinden zich in een behartenswaardige gezondheidstoestand;

3° externe factoren waardoor de terugvordering van de onverschuldigd betaalde toelagen disproportionele leedverzwaring toebrengt aan de begunstigde.

In het eerste lid wordt verstaan onder feitelijk gezin: het feitelijk gezin, vermeld in artikel 2 en 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 21 september 2018 tot vaststelling van de nadere regels voor het toekennen van een sociale toeslag en artikel 3 van het besluit van de Vlaamse Regering van 17 mei 2019 betreffende de selectieve participatietoelagen leerling.

§3. (...)”

Verder kan daarbij verwezen worden naar de volgende administratieve onderrichtingen in Mededeling A/40 van 8 december 2022 betreffende behartenswaardigheid van het Agentschap Uitbetaling Groeipakket:

"1. Context

Het Groeipakketdecreet van 2018 voorziet in artikel 103 §2 dat de uitbetalingsactor kan afzien van de terugvordering van onverschuldigd betaalde toelagen in het kader van gezinsbeleid.

Het BVR Rechten en Plichten van 13 juli 2018 bepaalt in artikel 13 dat de schuldenaar aan wie een beslissing tot terugvordering van het onverschuldigd bedrag is meegedeeld een verzoek kan indienen bij de bevoegde uitbetalingsactor. Dit verzoek kan alleen ingewilligd worden als de schuldenaar te goeder trouw is en zich in een onzekere financiële situatie bevindt.

De Vlaamse regering keurde op 11 februari 2022 de wijziging van artikel 13 BVR Rechten en Plichten goed die betrekking heeft op de mogelijkheid om af te zien van de terugvordering van onverschuldigde toelagen in het kader van het gezinsbeleid. Met deze wijziging wordt het begrip "goeder trouw" voortaan gedefinieerd als volgt: zich in een behartenswaardige positie bevinden. De wijziging van de definitie van het begrip heeft tot doelstelling om afstand van terugvordering te kunnen verlenen in schrijnende situaties die voorheen niet voorzien waren in de definitie goede trouw "wist of kon redelijkerwijze weten" en zo tot maatschappelijk ongewenste situaties leidde. De minister bepaalt de wijze waarop de goede trouw in bijzondere, gemotiveerde gevallen of in bepaalde categorieën van gevallen wordt vastgesteld. Dit resulteerde in het MB van 4 november 2022 (cfr. infra 5. Regelgeving).

2. Voorwaarden en criteria

2.1. Algemeen

(...) In alle andere situaties ligt het initiatief bij de begunstigde(n). Als een begunstigde wenst dat de uitbetalingsactor afziet van een terugvordering, dan moet(en) de begunstigde(n) hiervoor een verzoek richten aan de uitbetalingsactor. Uiteraard geldt ook hier de informatieverplichting van de uitbetalingsactor t.o.v. de begunstigde(n) en moet(en) de begunstigde(n) geïnformeerd worden over de mogelijkheid van een verzoek tot afstand van de terugvordering.

Het verzoek tot afstand van terugvordering dient te gebeuren door de ontvanger(s) van de toelagen. (...)

2.2. Voorwaarden

Het verzoek tot afstand van terugvordering vanwege de begunstigde(n) kan enkel positief worden beantwoord indien het verzoek voldoet aan twee cumulatieve voorwaarden. In dat geval kan de schuldvordering geheel of gedeeltelijk worden kwijtgescholden.

Deze twee cumulatieve voorwaarden zijn:

- **de goede trouw:** de begunstigde(n) moet(en) zich in een behartenswaardige positie bevinden. (De oorspronkelijke definitie van 'de goede trouw' is het niet weten of redelijkerwijze niet kunnen weten dat men ten onrechte toelagen heeft ontvangen, wat uitgehold wordt door de mededelingsplicht.)
- **de financiële voorwaarde:** het gezin beschikt over geringe bestaansmiddelen binnen de grenzen bepaald in artikel 13 BVR Rechten en Plichten.

De financiële situatie van begunstigde(n) kan door een solvabiliteitscontrole aangevraagd bij het team sociale begeleiding en toezicht onderzocht worden:

- Bestaansmiddelen bedragen maximum 1.795,57 euro: een afzien van terugvordering is mogelijk.
- Bestaansmiddelen zijn lager of gelijk aan 1.197,04 euro: er kan voor 100% worden afgezien van terugvordering.

Let op: de financiële voorwaarde, via een solvabiliteitscontrole aangevraagd bij het team sociale begeleiding en toezicht, wordt slechts onderzocht indien voldaan is aan de eerste voorwaarde van de behartenswaardigheid. Ingeval de uitbetalingsactor evenwel reeds beschikt over bewijsstukken en informatie waaruit vrijwel onmiddellijk kan geconcludeerd worden dat de aanvrager(s) niet voldoe(t)(n) aan de financiële voorwaarde, kan de uitbetalingsactor reeds een beslissing nemen m.b.t. behartenswaardigheid op basis van het financiële criterium en dient de eerste voorwaarde van de goede trouw niet meer onderzocht worden. De uitbetalingsactor brengt het dossier in elk geval wel nog voor op het behartenswaardigheidsplatform wanneer de schuld meer dan 1.000 euro bedraagt. Bedraagt de aanvraag een schuld 1.000 euro of minder, dan kan de uitbetalingsactor onmiddellijk een beslissing nemen op beide punten.

Elke beoordeling blijft een individuele beoordeling op basis van de aangeleverde bewijsstukken en informatie. De informatie wordt in de mate van het mogelijke gecheckt door de gezinsinspecteur.

De uitbetalingsactor stelt – in het kader van goed dossierbeheer – de behartenswaardigheid vast. De uitbetalingsactor oordeelt hierover op basis van alle aangebrachte en aanwezige elementen in het dossier.

Wat betreft de beoordeling van de voorwaarde van de goede trouw ingeval er twee ontvangers zijn, moeten zij beiden voldoen aan de voorwaarde van de goede trouw op basis van hun gezinssituatie.

- Indien de twee ontvangers samenwonen en/of ze doen beiden een aanvraag, dan dienen ze allebei te voldoen aan de voorwaarde van de behartenswaardigheid.
- Indien de twee ontvangers niet samenwonen en slechts één van hen doet een aanvraag, dan dient de ontvanger/aanvrager te voldoen aan de voorwaarde van de behartenswaardigheid.

Wat betreft de beoordeling van de financiële voorwaarde ingeval er twee ontvangers zijn, dan moeten ze beiden voldoen aan deze voorwaarde o.b.v. hun gezinssituatie.

- Indien de twee ontvangers samenwonen wordt er rekening gehouden met hun gezamenlijke bestaansmiddelen.
- Indien de twee ontvangers niet samenwonen wordt er rekening gehouden met de bestaansmiddelen van hun feitelijk gezin en die van de eventuele echtgenoot of wettelijke samenwonende (ongeacht of zij samenwonen – cfr. artikel 13 BVR Rechten en plichten begunstigden).
- De beoordeling gebeurt elk voor hun aandeel (1/2 van de schuldvordering). Zoals hierboven reeds gesteld, dient wel voorbehoud gemaakt te worden t.o.v. de andere ontvanger dat de gehele som kan ingevorderd worden lastens deze.”

(...)

3. Behartenswaardigheidsplatform

Er wordt een Behartenswaardigheidplatform opgericht waar alle uitbetalingsactoren samen met een jurist van het team Sectorbeheer van het VUTG een richtinggevend advies zal uitbrengen. De afstanden van schuldvorderingen die meer dan 1.000 euro bedragen worden onderworpen aan een vierogenprincipe (naar analogie van de aanpak van het fraudeplatform).

Het Behartenswaardigheidplatform ziet toe op de eenvormige besluitvorming in de dossiers die aan haar worden voorgelegd. De adviezen en de eindkwalificatie zullen steeds strikt en restrictief geïnterpreteerd worden.

Het platform vergadert tweewekelijks. Zo kan binnen een korte tijdsspanne – na het eventuele onderzoek van de financiële voorwaarde – een antwoord gegeven worden aan de begunstigde(n).”

5.3.2. Toepassing op het voorliggende verzoek:

De Geschillencommissie wijst erop dat de verzoekster een aanvraag om af te zien van terugvordering kan indienen bij verwerende partij, indien zij meent aan de voorwaarden voor een kwijtschelding te voldoen (cf. artikel 103, §2 Groeipakketdecreet). Het is aan verwerende partij om op vraag van verzoekster dit onderzoek te voeren en hiervoor de vereiste documenten over te maken. Het behoort niet tot de bevoegdheid van de Geschillencommissie om dit onderzoek te voeren.

6. Beslissing:

Gelet op het Decreet van 27 april 2018 tot regeling van de toelagen in het kader van het gezinsbeleid (BS 31 juli 2018), artikelen 104-114;

Gelet op het Besluit van 29 juni 2018 van de Vlaamse Regering betreffende de oprichting van een commissie van beroep tegen de beslissing van de uitbetalingsactor over de toelagen in het kader van het gezinsbeleid of tegen het uitblijven ervan;

Na beraadslaging en om al de voormelde elementen, stelt de Geschillencommissie vast dat de vordering namens verzoekster ontvankelijk doch **ongegrond** is, in die zin dat de selectieve participatietoeslag (schooltoeslag) voor het schooljaar 2021 – 2022 voor het kind ten onrechte werd toegekend ten bedrage van 970,80 EUR. De terugvordering van verwerende partij d.d. 29 juni 2023 is bijgevolg correct.

De Geschillencommissie wijst erop dat de verzoekster een aanvraag om af te zien van terugvordering kan indienen bij verwerende partij, indien zij meent aan de voorwaarden voor een kwijtschelding te voldoen (cf. artikel 103, §2 Groeipakketdecreet). Het is aan verwerende partij om op vraag van verzoekster dit onderzoek te voeren en hiervoor de vereiste documenten over te maken. Het behoort niet tot de bevoegdheid van de Geschillencommissie om dit onderzoek te voeren.

Aldus uitgesproken te Brussel op **20 oktober 2023**;

De commissie was samengesteld uit:

De heer Herman Verlinden, voorzitter;

Mevrouw Linda Aerts (Opgroeien regie) en de heer Peter Keustermans (MyFamily), leden.

Opgemaakt in drie originele exemplaren, waaronder één exemplaar voor elke partij.

Er kan beroep tegen deze beslissing worden ingesteld bij

De partijen beschikken hiervoor over een termijn van drie maanden te rekenen vanaf de derde dag na de datum van de kennisgeving van deze beslissing (art. 115, § 1, eerste lid van het Decreet van 27 april 2018 en art. 22, derde lid van het Besluit van de Vlaamse Regering van 29 juni 2018).

De voorzitter

De secretaris

H. Verlinden

M. Serlippens